

Les 145 – Antwoorden

Opdracht: Beluister en vertaal het lied Jeroeshalyim Shel Zahav

<p>אָוויר הַרִים צָלוּל כִּיּוּן וְרִיחַ אוֹרְנִים נִישָׂא בְרוּחַ הָעַרְבִיִּים</p> <p>עַם קוֹל פִּעְמוֹנִים. וּבַתְרַדְמַת אֶלָּן וְאַבְן שְׁבוּיָהּ בְּחִלּוּמָהּ הָעִיר אֲשֶׁר בְּדָד יוֹשֶׁבֶת וּבְלִבָּהּ חוֹמָה</p>	<p>awier háriem tzáloel kayayin w^ere'ach orániem nisá b^eroe'ach ha'arbayim</p> <p>im qol pa^amoniem. oevtardemat ilán wá'èvèn sh^evoeyáh bach^alomáh ha'ier ^ashèr bádád yoshèvèt oev^elibáh chomáh</p>	<p>[De] berglucht [is] helder als wijn, en [de] geur [van] pijnbomen Is gedragen op de wind [van de] schemering met [het] geluid [van] klokken. En in slaap [van] boom en steen Gevangene in haar droom de stad die alleen zit en in haar hart een muur.</p>
<p>יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל זָהָב וְשֶׁל נְחוֹשֶׁת וְשֶׁל אוֹר הֲלֹא לְכֹל שִׁירַיִךְ אֲנִי כִינּוֹר</p>	<p>Yeroeshálayiem shèl záháv w^eshèl n^echoshèt w^eshèl or h^alo l^echol shirayich ^anie kinnor</p>	<p>Jeruzalem van goud, en van koper en van licht Ben niet voor al uw liederen ik een viool</p>
<p>אֵיכָה יִבְשׂוּ בּוֹרוֹת הַמַּיִם כִּיכֹר־הַשּׁוֹק רִיקָה וְאֵין פּוֹקֵד אֶת הַר־הַבַּיִת בְּעִיר הָעֵתִיקָה וּבַמְעָרוֹת אֲשֶׁר בְּסַלְעַ מִיִּלְלוֹת רוּחוֹת וְאֵין יוֹרֵד אֶל יַם־הַמֶּלֶחַ בְּדֶרֶךְ יְרִיחוֹ</p>	<p>echáh yávshoe borot hamayiem kikár hashoeq reqáh w^een poqed èt har-habayit ba'ier há'attiqáh oevam^eárot ^ashèr basèla m^eyalelot roechot w^een yored èl yam-hammèlèch b^edèrèch y^ericho</p>	<p>Hoe opgedroogd [de] water cisterns, het marktplein [is] leeg en geen bezoekt [de] Tempelberg in de Oude Stad En in de grotten die in de berg [zijn] hullen [de] winden en niemand daalt af naar de Dode Zee, op de weg van Jericho</p>
<p>אֶךְ בְּבוֹאֵי הַיּוֹם לְשִׁיר לְךָ וְלְךָ לְקִשּׁוֹר כְּתָרִים קְטוֹנֹתֵי מִצְרַיִם בְּנֵיִךְ וּמֵאַחֲרוֹן הַמְּשׁוֹרְרִים כִּי שָׁמַךְ צוּרְבֵי אֶת הַשִּׁפְתַּיִם כְּנִשְׂיֵקֵת־שֶׁרָף אִם אֲשַׁכַּחְךָ יְרוּשָׁלַיִם אֲשֶׁר כּוֹלָה זָהָב</p>	<p>ach b^evo'ie hayom láshier lách w^elách liqshor k^etáriem</p> <p>qatontie mitz^eier bánayich oeme'ach'ron hamm^eshor^eriem kie sh^emech tzorev èt hasfátayiem kin^eshiqat-sáraf im èshkáchèch Yeroeshálayiem ^ashèr koeláh záháv.</p>	<p>Maar ik kwam vandaag voor u zingen en aan u kronen te bevestigen, (= u te eren) kleinste der jongste van uw kinderen en van de laatste dichters, want uw naam brandt op de lippen als de kus van een seraf. Indien ik u zal vergeten, Jerusalem, dat geheel [van] goud [is]</p>
<p>חֲזַרְנוּ אֶל בּוֹרוֹת הַמַּיִם לְשׁוֹק וְלִכְיֹר שׁוֹפָר קוֹרָא בְּהַר־הַבַּיִת בְּעִיר הָעֵתִיקָה וּבַמְעָרוֹת אֲשֶׁר בְּסַלְעַ אֶלְפֵי שְׁמֹשׁוֹת זֹרְחוֹת נָשׁוּב נִרְדֵּ אֶל יַם־הַמֶּלֶחַ בְּדֶרֶךְ יְרִיחוֹ</p>	<p>cházarnoe èl borot hamayiem láshoeq w^elákikár. shofár qore b^ehar habayiet ba'ier há'attiqáh. oevam^eárot ^ashèr basèla alfe sh^emáshot zorchot náshoev nered èl yam hammèlèch, b^edèrèch y^ericho.</p>	<p>We zijn teruggekeerd naar de cisterns Naar de markt en naar het plein Een shofar roept op de Tempelberg in de Oude Stad. En in de grotten die in de berg [zijn] zullen duizenden zonnen schijnen Wij zullen terugkeren, afdalen naar de Dode Zee, op de weg van Jericho</p>

Er staan maar weinig goede Nederlandse vertalingen op het internet:

www.youtube.com/watch?v=tlywvrvbTz4 HE + NL. Geeft een gezongen erg vrije vertaling.

www.youtube.com/watch?v=3ITXEYWhLG0 HE + geschiedenis van Jeruzalem

<https://muzikum.eu/nl/christian-verwoerd/jeruzalem-stad-van-goud-songtekst>

Les 146 – Voegwoorden 3

In les 142 keken we naar de voegwoorden אָשֶׁר {asher}, כִּי {kie} en nog enkele andere. In deze laatste les over voegwoorden kijken we naar de rest.

לוֹא, לוֹ, אִילּוּ	loe, iloe (vw)	Indien, als (niet-realistische, onvervulde voorwaarde)
אִלְמָלֵי, אִלְמָלֵי	ilmále (vw)	Indien niet
אִם	im (vw)	Indien, wanneer, als

Wanneer je iemands vraag of zin aanhaalt, begin je de zin met וְ {shè} als de zin positief en waarschijnlijk zeker is, en אִם {im} als de zin negatief is of twijfel aangeeft.

אוּ	o (vw)	Of (A of B; of A of B)
-----	--------	------------------------

אִם en אוּ worden gebruikt in het tweede deel van een tweeledige vraag ('al of niet')

כִּמוֹ	k'mo (vw, vz)	(Zo)als. Dit woord kan persoons-achtervoegsels krijgen: כִּמוֹנִי, כִּמוֹךָ, zie les 34.
--------	---------------	--

כִּמוֹנִי כִּמוֹךָ	kámonie kámochá	'Ik ook', voor mij dezelfde [bestelling] als voor hem
--------------------	-----------------	---

כִּמוֹ-כֵן	k'mo-chen	Eveneens, ook, bovendien
------------	-----------	--------------------------

אָכֵן	áchen (bw)	Werkelijk, inderdaad, voorwaar
-------	------------	--------------------------------

גַּם, גַּם כֵּן	gam, gam ken (vw)	Ook, eveneens
-----------------	-------------------	---------------

אוּלַי	oelay (vw, bw)	Misschien
--------	----------------	-----------

אוּלַם	oelám (vw)	Maar, doch (ook: zaal)
--------	------------	------------------------

אָבַל	^a vál (vw, bw)	Maar, doch
-------	---------------------------	------------

אָךְ	ach (vw)	Maar, doch, echter
------	----------	--------------------

אֲלֵא	èllá (vw)	Maar, wanneer, tenzij
-------	-----------	-----------------------

אֲלֵא אִם כֵּן	èlá im ken	Alleen maar wanneer, tenzij
----------------	------------	-----------------------------

רַק	raq (vw, bw)	Slechts, alleen maar
-----	--------------	----------------------

רַק רְגַע	raq règa	Een ogenblikje
-----------	----------	----------------

אָךְ וְרַק	ach w ^e raq	Alleen, uitsluitend
------------	------------------------	---------------------

אֶפְלוּ	^a filloe (vw)	Zelfs
---------	--------------------------	-------

נִסָּה, נִסָּה	nissáh [pi'el]	Trachten, proberen, beproeven
----------------	-----------------------	--------------------------------------

נִסָּי	nissoey (m)	Experiment, test
--------	-------------	------------------

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord נִסָּה, נִסָּה nissáh [pi'el] Trachten (*to try*). Zie [les 35](#).

Controleer jezelf op de website <https://www.hebrew-verbs.co.il/>

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	אֲנִי
Ik (v)	מִנָּסָה m ^e nassáh	נִסִּיתִי nissitíe	אֲנַסֶּה ^a nassèh	אֲנִי
Jij (m)	אַתָּה
Jij (v)	אַתְּ
Hij	הוא
Zij	היא
Wij (m)	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	אַתֶּם
Jullie (v)	אַתֶּן
Zij (m)	הם
Zij (v)	הן

Geb. wijs: m:, v:, mv:, infinitief: לְנִסּוֹת leⁿassot

Opdracht 2: Bijbelteksten, geef de uitspraak en de vertaling. Waar staan ze?

Zie ook [les 118](#), en de woordenlijst [Les 150](#).

אולי יש חמשים צדיקים, בתוך העיר

וכי-תבאו אל-הארץ

ויאמר לאביו, ברכני גם-אני אבי

אולי ישמעו, בית יהודה, את כל-הרעה

כי אליך אקרא, כל-היום

שמח, נפש עבדך

כי-אתה אדני, טוב

Opdracht 3: Vertaal en geef de uitspraak

Houdt u (m) van katten of honden?

Ik ging naar de winkel maar hij was gesloten

Ik ben technicus en ook journalist

חיים רק פעם אחת

Alleen jij (v) houd van mij (zie [les 66](#))

Dit is inderdaad niet goed

Ik probeer de auto, maar hij is kapot